

การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในคลินิก สุขภาพดี

พญ.กรรณิการ์ บางสายน้อย

วัตถุประสงค์

ผู้เรียนสามารถ

1. เข้าใจการบูรณาการการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในการบริการของคลินิกเด็กสุขภาพดี
2. สามารถให้คำแนะนำ / ปรึกษา แก่แม่และครอบครัว เพื่อสร้างความมั่นใจและป้องกันปัญหาจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหานมแม่ที่ซับซ้อนและส่งต่อผู้เชี่ยวชาญได้อย่างเหมาะสม

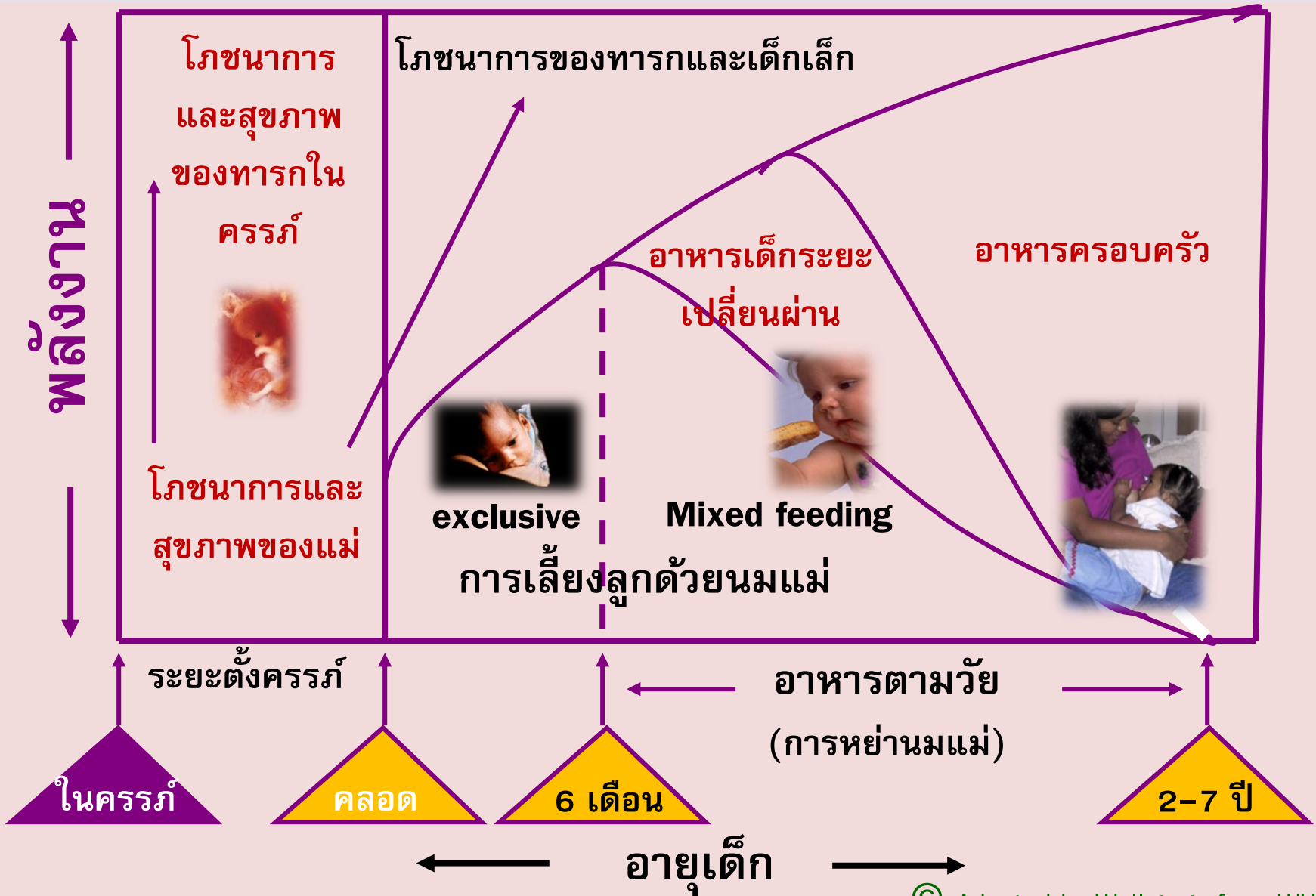

เป้าหมายสำคัญของคลินิกเด็กสุขภาพดี

- การป้องกันการหย่านมเร็วเกินไป
- การเพิ่มสัดส่วนมารดาให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง
เดียวนาน 6 เดือน และยังคงให้นมแม่อย่าง
ต่อเนื่องร่วมกับอาหารตามวัย
จนถึงขวบปีที่ 2 หรือนานกว่านั้น

การให้อาหารทารกและเด็กเล็กที่เหมาะสม

แนวคิด

- เน้นพ่อแม่เป็นศูนย์กลางการดูแลสุขภาพ
- คลินิกเด็กสุขภาพดี เป็นจุดการให้บริการ ที่เชื่อมต่อระหว่างโรงพยาบาลและชุมชน
- เพิ่มความเข้มแข็งของกลวิธีการดำเนินการของบ้านไต่ขั้นที่ 10 ในโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ลูก

ห่วงโซ่การดูแลแม่และลูก

ระยะตั้งครรภ์

ระยะคลอด

ระยะหลังคลอด

(ระยะวิกฤต 1-2 สัปดาห์หลังคลอดและ
ก่อนไปทำงานนอกบ้าน)

ระยะ ปฐมวัย 0-5 yrs

โรงพยาบาล

รพ สต
PCU

ชุมชน

กลุ่มสนับสนุนแม่
อสม เชี่ยวชาญแม่

บ้าน - รพ. - บ้าน/สถานที่ทำงานในชุมชน

สายใยรักแห่งครอบครัว

ครอบครัว
อบอุ่น
ครอบครัว
แข็งแรง

นมแม่

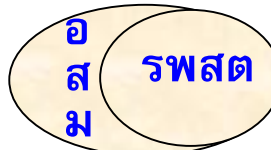
พัฒนาการเด็กทุกมิติ

โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว

Area based

รพ. สายใยรักแห่งครอบครัว

Institutional based

- ศูนย์เด็กเล็ก
- สถานประกอบการ

อสม เชี่ยวชาญนมแม่

- ก่อนแต่งงาน
- ระยะตั้งครรภ์
- คลอด/หลังคลอด
- คลินิกเด็กสุขภาพดี

อนามัยแม่และเด็ก

- ก่อนตั้งครรภ์
- แม่ตั้งครรภ์
- โภชนาการแม่ลูก/นมแม่
- เยี่ยมบ้านหลังคลอด
- นมแม่/อาหารตามวัย
- พัฒนาการเด็ก

การเพิ่มระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- ให้สุขศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะตั้งครรภ์
- ให้คำแนะนำและช่วยเหลือให้แม่มีน้ำนมตั้งแต่ 24 ชั่วโมงแรกหลังคลอด
- ช่วยแม่หลังคลอดให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมั่นใจก่อนกลับบ้าน

การเพิ่มระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- ให้คำแนะนำ ประเมินและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเป็นรายบุคคลในคลินิกเด็กสุขภาพดี
- ให้คำแนะนำ ประเมินและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคุณแม่ลูกอย่างต่อเนื่องจากโรงพยาบาลสู่ชุมชน

กิจกรรมบริการหลักในคลินิกเด็กสุขภาพดี

- การประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
- การซักประวัติ ตรวจร่างกาย การค้นหาความผิดปกติ และปัจจัยเสี่ยง
- การให้วัคซีนป้องกันโรค
- กิจกรรมการให้คำแนะนำ การให้สุขศึกษา รายเดี่ยว รายกลุ่ม (โรงเรียนพ่อแม่)
- การให้คำปรึกษา
- การบันทึกข้อมูลสุขภาพ
- การติดตามที่คลินิกอย่างต่อเนื่อง

ตารางการให้บริการและฉีดวัคซีน

อายุ	ชนิดของวัคซีน/บริการ	วันที่ทำการ
แรกเกิด 1 เดือน	วัคซีนป้องกันวัณโรค + วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี + ตรวจสอบสุขภาพ	พฤษภาคม
2 เดือน	คอตีบ, ไอกรน, บาดทะยัก เข็มที่ 1 + หยอดโพลิโอ + วัคซีนตับอักเสบบี เข็มที่ 2	พฤษภาคม
4 เดือน	คอตีบ, ไอกรน, บาดทะยัก เข็มที่ 2 + หยอดโพลิโอ + วัคซีนตับอักเสบบี เข็มที่ 3	ตุลาคม
6 เดือน	คอตีบ, ไอกรน, บาดทะยัก เข็มที่ 3 + หยอดโพลิโอ + วัคซีนตับอักเสบบี เข็มที่ 4	ตุลาคม
9 เดือน	วัคซีนป้องกันหัด หัดเยอรมัน ไขหวัดใหญ่	ตุลาคม
1 ปี	วัคซีนป้องกันไขสมองอักเสบบี เข็มที่ 1 + วัคซีนป้องกันไขสมองอักเสบบี เข็มที่ 2	พฤษภาคม
1ปี 6 เดือน	คอตีบ, ไอกรน, บาดทะยัก เข็มที่ 4 + หยอดโพลิโอ	กันยายน
		
2 ปี, 2 ¹ / ₂ ปี	ตรวจสอบสุขภาพทั่วไป + วัคซีนป้องกันไขสมองอักเสบบี เข็มที่ 3	กันยายน
4ปี	คอตีบ, ไอกรน, บาดทะยัก เข็มที่ 5 + หยอดโพลิโอ	พฤษภาคม
3, 5 ปี	ตรวจสอบสุขภาพทั่วไป	
1เดือน-5ปี	คลินิกพิเศษ	อังคาร

แนวปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- มีนโยบายและระบบบริการในคลินิกเด็กสุขภาพดีให้สอดคล้องกับบันได 10 ขั้นสู่ความสำเร็จการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- จัดสภาพแวดล้อมเป็นมิตรกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- มีนมแม่ ในคลินิก
- ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นรายบุคคล
- การเสริมความรู้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงเรียนพ่อแม่

บุคลากรในคลินิกเด็กสุขภาพดี

- มีความรู้และทักษะในการให้การแนะนำ ให้ความมั่นใจ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือแม่ในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- ผ่านการฝึกอบรมนมแม่

บันไดขั้นที่ 2. ฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขทุกคน ให้มีทักษะที่จะนำนโยบายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไปปฏิบัติ

A JOINT WHO/UNICEF STATEMENT (1989)

ความรู้และทักษะที่สำคัญ

- ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- ความเสี่ยงของการเลี้ยงลูกด้วยนมผสม
- กลไกการสร้างและหลั่งน้ำนม กลไกการดูดนม
- วิธีช่วยแม่ให้เริ่มการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการคงไว้ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- การประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- การแก้ไขปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- นโยบายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการปฏิบัติในโรงพยาบาล
- ให้ความสำคัญกับผู้มีทัศนคติเชิงลบซึ่งจะเป็นอุปสรรคขัดขวางการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในคลินิกเด็กสุขภาพดี

ประเมิน

1. น้ำหนักเด็ก
2. ชักประวัติการให้อาหารเด็ก(นมแม่ อาหารตามวัย อาหารอื่นๆ นมผสม) การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ การนอนหลับ
3. สังเกตการดูนมแม่
4. ประเมินสุขภาพลูกและสภาวะของแม่

ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญในกรณี

- เด็กดูนมแม่ไม่ได้ หลังให้การช่วยเหลือแล้ว
- ลูกดูนมแม่ แล้วน้ำหนักลดมาก
- มีปัญหาซับซ้อน เช่น มีความพิการ พบความผิดปกติในช่องปาก เพดานโหว่ ลูกแฝด

ช่วยเหลือคุณแม่ลูก ในรายมีปัญหา ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญถ้าจำเป็นในกรณี:

- น้ำหนักลดลง ไม่เป็นไปตาม growth curve
- วิธีการดูนมแม่ไม่ถูกต้อง
- ไม่ได้นมแม่อย่างเดียวในหกเดือนแรก
- แม่มีปัญหาเต้านม เช่น เต้านมคัดตึง อักเสบ
- ลูกมีปัญหาการดูนม ไม่ยอมดูดนมแม่ ติดขวดนม
- อาหารตามวัยไม่ถูกต้อง
- แม่ทำงานนอกบ้าน
- แม่มีปัญหาสุขภาพ เช่น HIV/AIDS
- แม่ไม่ได้คุมกำเนิด

สนับสนุน ให้กำลังใจแม่ให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไป ในกรณีเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ถูกต้อง

- น้ำหนักขึ้นปกติ
- ดูนมแม่อย่างเดียวใน 6 เดือนแรก
- ให้นมแม่ต่อหลังหกเดือนแรกร่วมกับอาหารตามวัย
- ให้อาหารตามวัยอย่างถูกต้อง
- ลูกสุขภาพดี แม่สุขภาพดี
- แม่มีการวางแผนครอบครัวด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- แม่ที่ทำงานนอกบ้าน สามารถบีบน้ำนมเก็บให้ลูกได้อย่างมั่นใจ

กลวิธีการบูรณาการให้บริการการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในคลินิกเด็กสุขภาพดีตามช่วงอายุที่มารับบริการ

ทารกอายุ 1 สัปดาห์

- ประเมินการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- ให้มารดาฝึกบีบนมแม่ด้วยมือ
- ช่วยแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่อาจเกิดขึ้น

Lactation Reflexes

Hypothalamus:
Oxytocin synthesized here

PIF
PRF

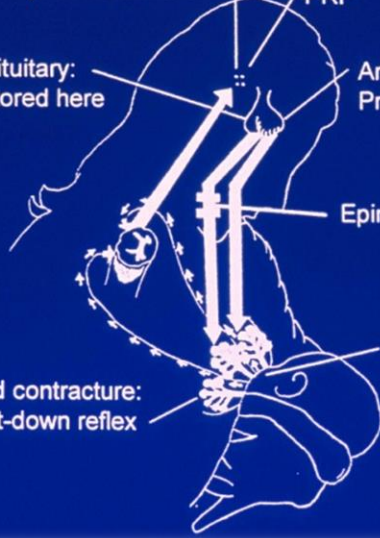
Posterior pituitary:
Oxytocin stored here

Anterior pituitary:
Prolactin synthesized here

Epinephrine and norepinephrine block

Infant suckling sensory receptors
(Other stimuli: smell, touch, voice, cry, cuddling)

Myoepithelial band contracture:
milk is ejected. Let-down reflex

**การดูดนมแม่บ่อยและถูกวิธี
จะทำให้มีน้ำนมแม่เพียงพอ**

ทารกอายุ 2-6 เดือน

ลงทะเบียน

แจกเอกสาร ที่เกี่ยวกับการให้บริการในคลินิกเด็กสุขภาพดี รวมทั้งแบบบันทึกการคัดกรองการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การซักประวัติ

การให้อาหารทารกและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- ความถี่ของการให้ลูกดูดนมจากเต้า อายุที่เริ่มให้อาหารอื่นนอกเหนือจากนมแม่ในช่วงอายุ 0-6 เดือน และเหตุผลที่ต้องเสริมน้ำ น้ำผลไม้ หรือนมผสม

การขับถ่ายปัสสาวะและอุจจาระของลูก

ความผิดปกติหรือความเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการให้น้ำ นมผสม หรืออาหารอื่น

การวางแผนการเลี้ยงลูกขณะออกนอกบ้านหรือไปทำงาน การได้รับน้ำนมแม่ที่บีบไว้

การใช้หัวนมหลอก

ทารกอายุ 2-6 เดือน

การให้คำแนะนำและให้สุขศึกษาในกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่

- สัญญาณหิว อิ่ม
- การให้นมแม่อย่างเพียงพอ วันละ 8-12 ครั้ง
- การเฝ้าระวังพัฒนาการของทารก
- เวลานอนของทารก
- ความปลอดภัยของทารก
- การให้คำแนะนำล่วงหน้า (Anticipatory Guidance)

ทารกอายุ 2-6 เดือน

การประเมินและการให้คำปรึกษาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- ให้แม่แสดงการให้นมลูกในขณะที่ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล
- ช่วยแก้ไขการให้นมที่ไม่ถูกต้องและสอนการบีบนม
- แจ้งผลการประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก
- อธิบายลักษณะของทารกที่ได้รับนมแม่อย่างเพียงพอ ผลดีจากการได้รับนมแม่ และผลเสียได้รับน้ำหรืออาหารอื่นก่อนวัย
- การรับประทานอาหารของมารดาระหว่างการให้นมลูก
- วางแผนร่วมกับแม่ในการให้นมลูก กรณีแม่ทำงานนอกบ้าน

ช่วงทารกอายุ 9 - 24 เดือน

การให้คำแนะนำและให้สุขศึกษาในกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่

- การให้อาหารทารกอย่างเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของทารกและเด็ก โดยเน้นการให้อาหารอื่นตามวัยร่วมกับนมแม่จนถึงขวบปีที่สองหรือนานกว่านั้น
- การเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารกที่ได้รับนมแม่
- ผลดีของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ระยะยาว
- การให้คำแนะนำล่วงหน้า (Anticipatory Guidance)

อาหารทารก อายุแรกเกิด - 12 เดือน

ปริมาณอาหารทารกใน 1 วัน

อายุ	แรกเกิด จนถึง 6 เดือน	6 เดือน	7 เดือน	8 - 9 เดือน	10 - 12 เดือน
อาหาร					
กินนมแม่	<p>ทารกแรกเกิด ถึง 6 เดือน กินนมแม่ อย่างเดียว โดยไม่ต้องให้ อาหารอื่นแม้แต่น้ำ เพราะนมแม่ มีสารอาหารครบถ้วน และเพียงพอ</p>	 <p>กินอาหาร 1 มื้อ</p>	 <p>กินอาหาร 1 มื้อ</p>	 <p>กินอาหาร 2 มื้อ</p>	 <p>กินอาหาร 3 มื้อ</p>
ข้าว		 <p>เริ่มให้ข้าวแค่ร้อยละ 3 ของ ข้าว 3 ช้อน</p>	 <p>ข้าว 4 ช้อน</p>	 <p>ข้าว 5 ช้อน</p>	 <p>ข้าว 5 ช้อน</p>
เนื้อสัตว์		 <p>ไข่แดง 1/2 ฟอง ปลา 2 ช้อน หรือตับคุด 1 ช้อน</p>	 <p>ไข่ 1 ฟอง ปลา 2 ช้อน หรือหมู 2 ช้อน</p>	 <p>ไข่ 1 ฟอง และ ปลา 2 ช้อน หรือหมู 2 ช้อน</p>	 <p>ไข่ 1 ฟอง และปลา 2 ช้อน หรือหมู 2 ช้อน หรือตับคุด 1 ช้อน</p>
ผัก		 <p>ผักสุก 1/2 ช้อน หรือ ฟักทอง 1/2 ช้อน</p>	 <p>ผักสุก 1 1/2 ช้อน หรือ ฟักทอง 1 1/2 ช้อน</p>	 <p>ผักสุก 2 ช้อน หรือ ฟักทอง 2 ช้อน</p>	 <p>ผักสุก 2 ช้อน หรือ ฟักทอง 2 ช้อน</p>
ผลไม้		 <p>มะละกอสุก 2 ชิ้น หรือ ส้ม 2 กลีบ</p>	 <p>มะละกอสุก 2 ชิ้น หรือ มะม่วง 2 ชิ้น</p>	 <p>มะละกอสุก 3 ชิ้น หรือ กล้วย 1 ผล</p>	 <p>มะม่วง 4 ชิ้น หรือ ส้ม 1 ผล</p>

หลัง 6 เดือนยังคงกินนมแม่ จนเด็กอายุ 1 - 2 ปี หรือนานกว่านั้น

กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ช่วงทารกอายุ 9 - 24 เดือน

การประเมินและการให้คำปรึกษา

- ให้คำปรึกษาและแสดงตัวอย่างอาหารที่เหมาะสมสำหรับทารกแต่ละวัยในทารกที่ยังคงได้รับนมแม่หลังอายุ 6 เดือน
- ประเมินความเสี่ยงและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการให้อาหารหรือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ไม่ถูกต้อง เช่น ภาวะน้ำหนักตัวน้อยกว่าเกณฑ์หรือเกินเกณฑ์ แม่มีน้ำนมน้อย ลูกปฏิเสธการดูดนมแม่จากเต้า ไม่ยอมรับประทานอาหารอื่น มารดาได้รับยาที่ผ่านน้ำนมหรือยาที่มีผลต่อการสร้างน้ำนม เช่น ยาคุมกำเนิดบางชนิด ลูกมีพัฒนาการล่าช้า

การประเมินการเจริญเติบโต ของทารกและเด็ก

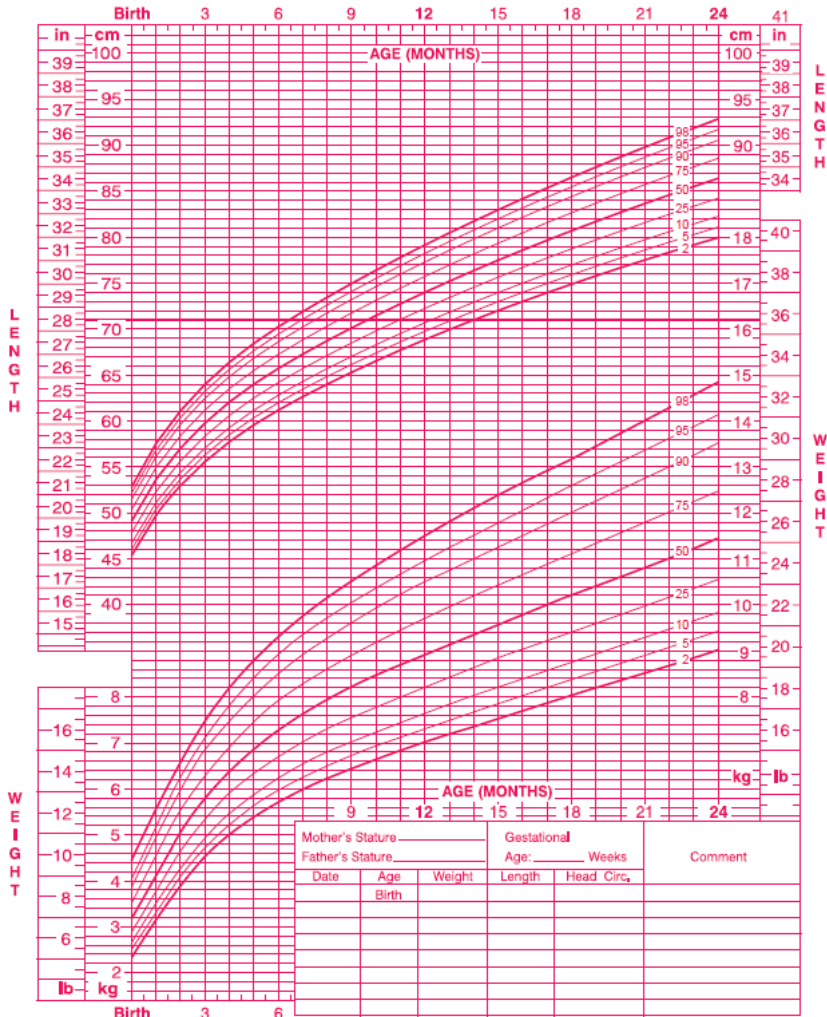
- ชักประวัติเกี่ยวกับการให้อาหารทารกและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในการประเมินการเจริญเติบโตทุกครั้ง
- การชั่งน้ำหนักและวัดขนาดร่างกายเด็กต้องใช้เทคนิคที่ถูกต้อง
- บันทึกลงในสมุดประจำตัวของเด็ก
- แปลผลและแจ้งผลการประเมินการเจริญเติบโตแก่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กทุกครั้ง

Birth to 24 months: Girls
Length-for-age and Weight-for-age percentiles

NAME _____ RECORD # _____

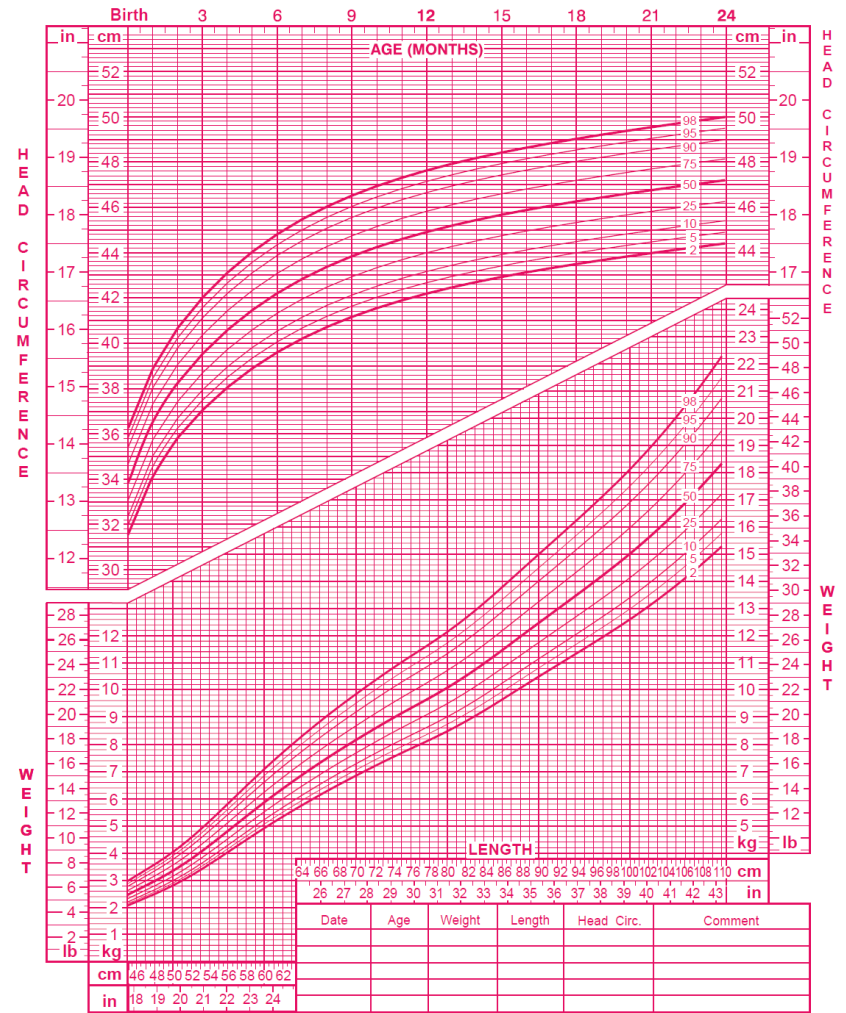

Published by the Centers for Disease Control and Prevention, November 1, 2009
 SOURCE: WHO Child Growth Standards (<http://www.who.int/childgrowth/en>)

Birth to 24 months: Girls
Head circumference-for-age and Weight-for-length percentiles

NAME _____ RECORD # _____

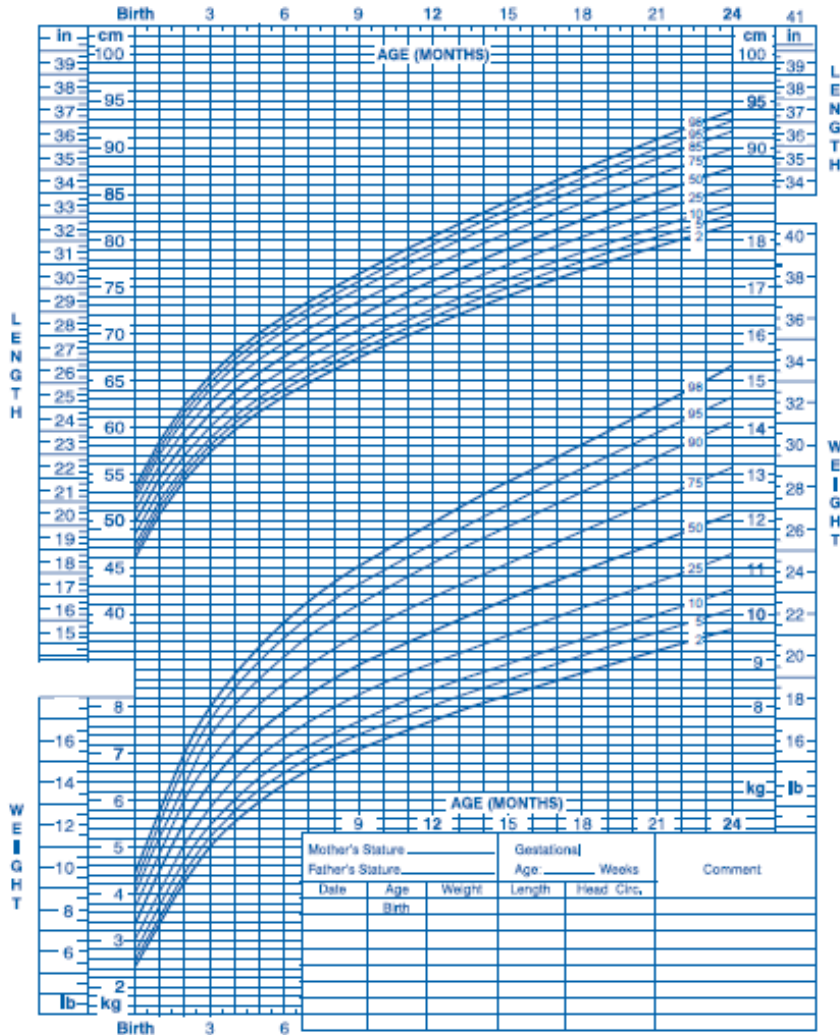
Published by the Centers for Disease Control and Prevention, November 1, 2009
 SOURCE: WHO Child Growth Standards (<http://www.who.int/childgrowth/en>)

เส้นกราฟการเจริญเติบโตของเด็กหญิงแรกเกิด-2 ปี ขององค์การอนามัยโลก

Birth to 24 months: Boys
Length-for-age and Weight-for-age percentiles

NAME _____ RECORD # _____

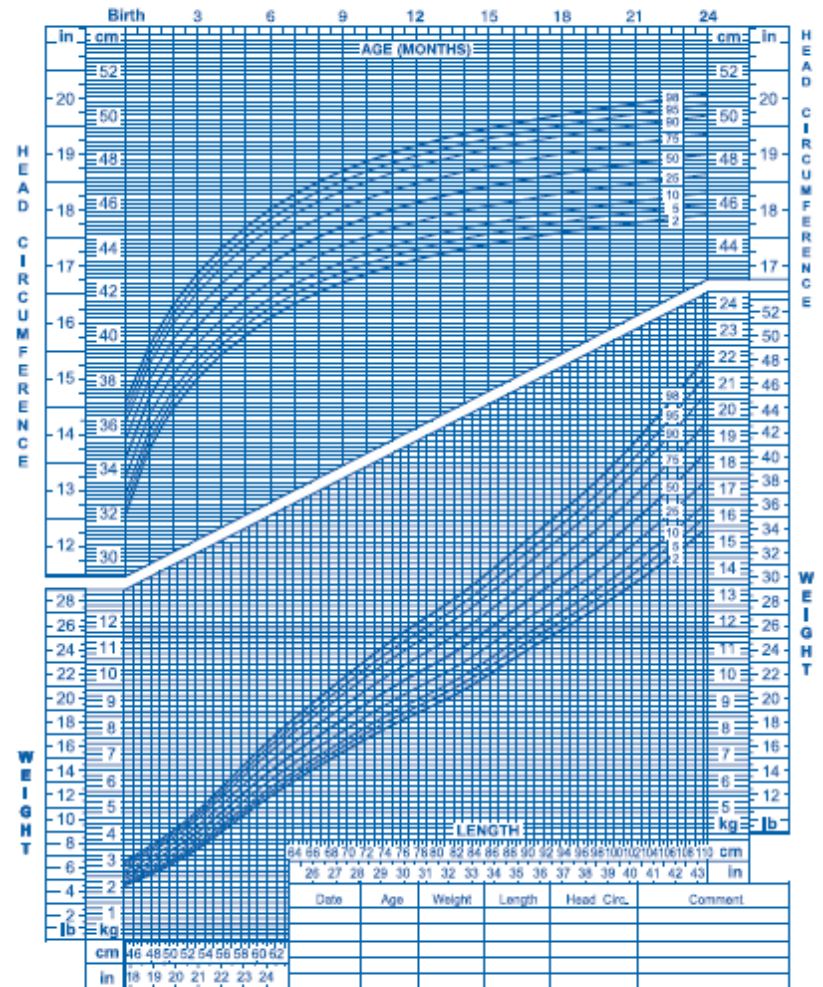

Published by the Centers for Disease Control and Prevention, November 1, 2009
SOURCE: WHO Child Growth Standards (<http://www.who.int/childgrowth/>)

Birth to 24 months: Boys
Head circumference-for-age and Weight-for-length percentiles

NAME _____ RECORD # _____

Published by the Centers for Disease Control and Prevention, November 1, 2009
SOURCE: WHO Child Growth Standards (<http://www.who.int/childgrowth/>)

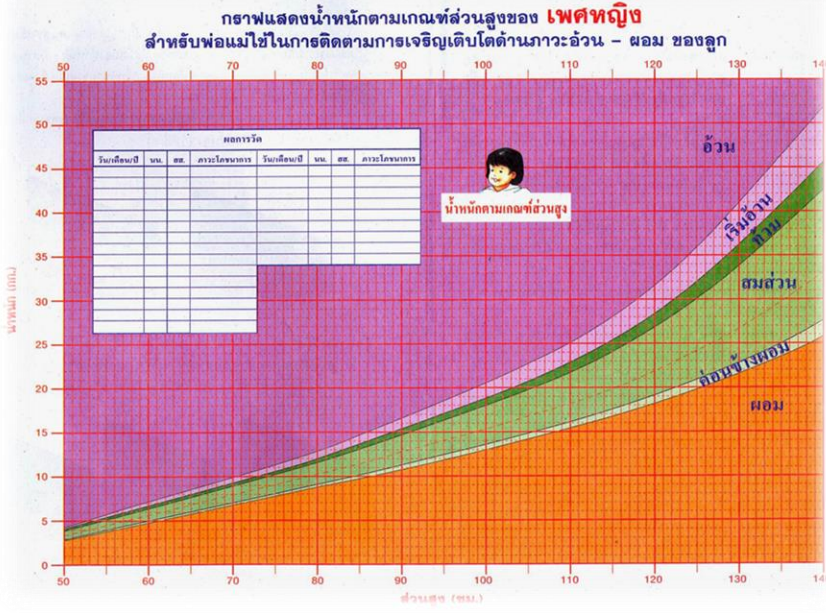
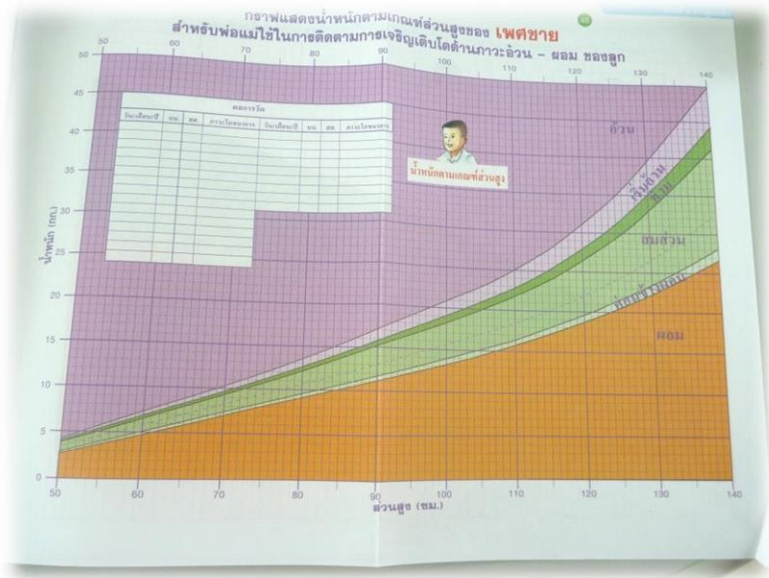
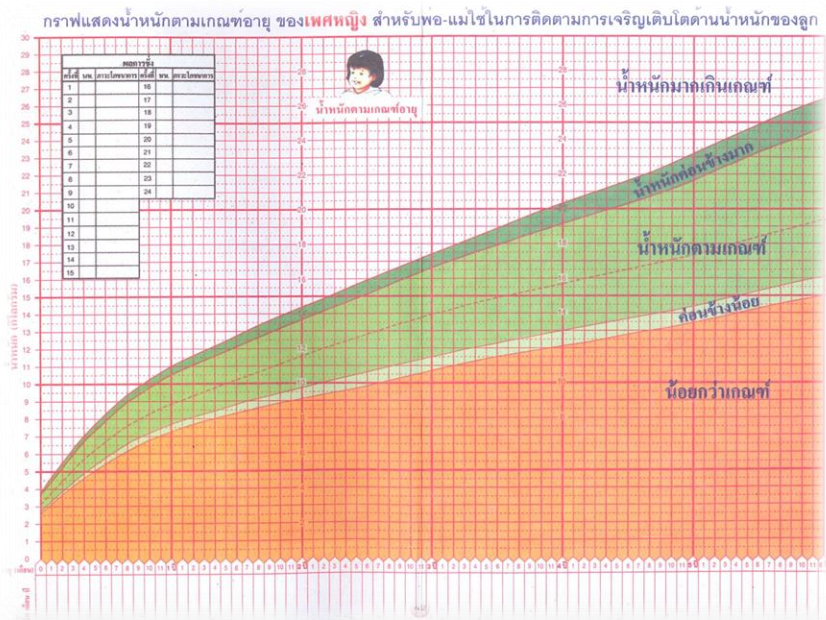
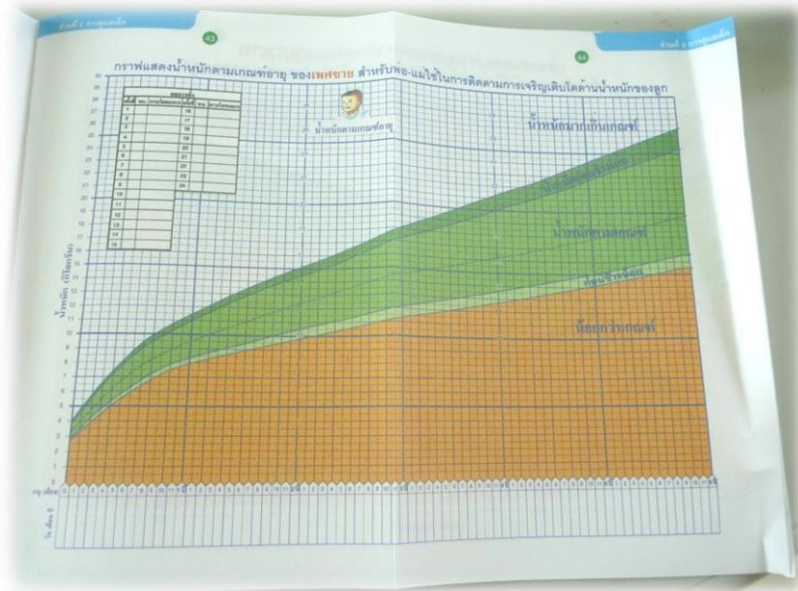
เส้นกราฟการเจริญเติบโตของเด็กชายแรกเกิด-2 ปี ขององค์การอนามัยโลก

Thai Breastfeeding Center Foundation 2012

สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กไทย

เทคนิคการสื่อสารและการให้คำปรึกษา การให้อาหารทารกตามวัย

- ให้คำปรึกษาหลังการช้กประวัติการให้อาหารทารก และได้ผลการประเมินการเจริญเติบโต
- หลักการสำคัญในการให้คำปรึกษา
  - การฟังและทำความเข้าใจกับปัญหาของบิดามารดา ภาษากายที่เหมาะสม
  - ใช้คำถามปลายเปิด
  - ทบทวนกลับข้อมูลที่มารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็กพูด
  - หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ตัดสิน
  - สร้างความมั่นใจให้แก่แม่ โดยการแสดงความยอมรับในสิ่งที่แม่คิดและรู้สึก ให้ ความสำคัญและให้คำชมเชยในสิ่งที่แม่ได้ปฏิบัติดีแล้ว

เทคนิคการสื่อสารและการให้คำปรึกษา การให้อาหารทารกตามวัย

- ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อนำไปปฏิบัติได้ง่าย
- ควรเลือกคำแนะนำที่จำเป็นเพียง 1-2 อย่างเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น
- ควรช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาด้านทักษะโดยการปฏิบัติจริงตามสภาพปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การเฝ้าระวังและการประเมินพัฒนาการ ของทารกและเด็ก

ชักประวัติปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กมีความผิดปกติด้านพัฒนาการ

- ภาวะขาดออกซิเจนรุนแรงระยะปริกำเนิด
- การติดเชื้อทั่วร่างกาย อากาการชัก
- ความผิดปกติทางระบบประสาท
- ความพิการที่เกิดจากความผิดปกติ
ด้านพันธุกรรม
- ทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2500 กรัม
- ทารกเกิดก่อนกำหนด
- ทารกมีมารดาเป็นโรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์
- ทารกปกติที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง

เครื่องมือคัดกรองพัฒนาการ

เครื่องมือคัดกรองพัฒนาการที่มีประสิทธิภาพและยอมรับในระดับสากล

- 1) Bayley Infant Neurodevelopmental Screener (BINS)
- 2) Brigance Screens-II
- 3) Denver Developmental Screening Test-II (DDST-II)

เครื่องมือคัดกรองพัฒนาการของประเทศไทย

- 1) อนามัย 55 ของกรมอนามัย คัดกรองพัฒนาการในกลุ่มเด็กปกติ
- 2) คู่มือคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี สำหรับบุคลากรสาธารณสุข (TDSI) ของกรมสุขภาพจิต คัดกรองพัฒนาการในเด็กกลุ่มเสี่ยง

แนวทางปฏิบัติให้เชื่อมโยงกับชุมชน

- ร่วมในการจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนนมแม่ หรือให้ความร่วมมือกับกลุ่มสนับสนุนนมแม่หรือร่วมมือกับการให้บริการการส่งเสริมสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีอยู่แล้วในชุมชน
- ส่งต่อให้กลุ่มสนับสนุนนมแม่ในชุมชน เพื่อการติดตามให้การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง

บันไดขั้นที่ 10. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และส่งแม่ไปติดต่อกลุ่มดังกล่าวเมื่อออกจากโรงพยาบาลหรือคลินิก

A JOINT WHO/UNICEF STATEMENT (1989)

สรุป

- คลินิกเด็กสุขภาพดีเป็นหน่วยบริการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาว 6 เดือนและการให้นมแม่ร่วมกับอาหารตามวัยจนจบปีที่สองหรือนานกว่านั้น
- คลินิกเด็กสุขภาพดีที่มีคุณภาพ ควรบูรณาการเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เข้าไปในระบบบริการ สามารถให้การแนะนำ ประเมิน และช่วยเหลือเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นรายครอบครัวและส่งต่ออย่างเหมาะสม เผื่อระวังปัญหาการให้อาหารทารกที่ไม่ถูกต้อง การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก เสริมความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในกระบวนการการสอนสุขศึกษาของโรงเรียนพ่อแม่
- ควรใช้โอกาสในการซักประวัติ การแจ้งผล การตรวจสุขภาพ การประเมินการเจริญเติบโตและการคัดกรองพัฒนาการของเด็ก ในการสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้ทารกได้รับนมแม่นานที่สุดและได้รับประโยชน์จากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างดีที่สุด

การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในคลินิก สุขภาพดี

THANK YOU

มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย อาคารสถาบันฯ ชั้น 11

โทร. 02-354-8404 แฟกซ์ 02-354-8409

www.thaibreastfeeding.org